

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

• సకలకర్మసిద్ధికి
శ్రీమద్రామాయణపారాయణం •

నెల్లవ రోజు పారాయణం - 28.07.2021

పారాయణ చేయవలసిన సర్గలు

హెక్ష్తప్రాప్తి కొరకు

అరణ్యకాండ - 65 నుండి 68 వ సర్గ వరకు

$16 + 21 + 30 + 38 = 105$ శ్లోకాలు

జన్మంతరసకలసౌఖ్యప్రాప్తికి

యుద్ధకాండ - 131వ సర్గ = 123 శ్లోకాలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 228 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర
పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్,
సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః,
వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం,
దేశస్యాస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం,
ఏతద్ దేశస్థిత, సర్వజనేషు, సామనస్య, సాదరభావనా సిద్ధ్యర్థం, హిందూధర్మాభిధానస్య,
సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం,
వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమ-
నిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం,
అక్షరలక్ష్యాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ,
హోమపూర్వకం, సకలవిధపుణ్యపాపబంధనివృత్తి, ద్వారా, మోక్షసామ్రాజ్యసిద్ధ్యర్థం,
ఇహ జన్మని, జన్మాంతరే చ సకలసుఖప్రాప్త్యర్థం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గతే,
అరణ్యకాండే, జటాయుమోక్షాత్మక, పంచషష్ఠితమస్సర్గతః అష్టషష్ఠితమస్సర్గాంత-
శ్లోకపారాయణం, యుద్ధకాండే, శ్రీరామపట్వాభిషేకో నామ, ఏకత్రింశదుత్తరశత-
తమస్సర్గపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమస్సర్గ-
పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రెమ్యూన్స్

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ఫ్రార్స్

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందే నిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ఫ్రార్స్

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరెమచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పంచషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తప్యమానం తథా రామం సీతాహరణకర్షితమ్ ।

లోకానామభవే యుక్తం సాంవర్తకమివానలమ్ ॥ 65.1 ॥ (2 సార్లు)

వీక్షమాణం ధనుస్సజ్యం నిశ్చ్యసంతం పునః పునః ।

దగ్ధకామం జగత్సర్వం యుగాన్తే చ యథా హరమ్ ॥ 65.2 ॥

అదృష్టపూర్వం సంక్రుద్ధం దృష్ట్వా రామం తు లక్ష్మణః ।

అబ్రవీత్ ప్రాంజలిర్వాక్యం ముఖేన పరిశుష్యతా ॥ 65.3 ॥

పురా భూత్వా మృదుర్దాంతః సర్వభూతహితే రతః ।

న క్రోధవశమాపన్నః ప్రకృతిం హాతుమర్హసి ॥ 65.4 ॥

చంద్రే లక్ష్మీః ప్రభా సూర్యే గతిర్వాయౌ భువి క్షమా ।

ఏతచ్ఛ నియతం సర్వం త్వయి చానుత్తమం యశః ॥ 65.5 ॥

ఏకస్య నాఽపరాధేన లోకాన్ హన్తుం త్వమర్హసి ।

న తు జానామి కస్యాయం భగ్నుస్సాంగ్రమికో రథః ।

కేన వా కస్య వా హేతోః సాయుధస్సపరిచ్ఛదః ॥ 65.6 ॥

ఖురనేమిక్షతశ్చాయం సిక్తో రుధిరబిందుభిః ।

దేశో నిర్వుత్తసంగ్రామః సుఘోరః పార్థివాత్మజ ॥ 65.7 ॥

ఏకస్య తు విమర్దోఽయం న ద్వయోర్వదతాంవర ।

న హి వృత్తం హి పశ్యామి బలస్య మహతః పదమ్ ॥ 65.8 ॥

వైకస్య తు కృతే లోకాన్ వినాశయితుమర్హసి ।

యుక్తదణ్డా హి మృదవః ప్రశాంతా వసుధాధిపాః ॥ 65.9 ॥

సదా త్వం సర్వభూతానాం శరణ్యః పరమా గతిః ।

కో ను దారప్రణాశం తే సాధు మన్యేత రాఘవ ॥ 65.10 ॥

సరితస్సాగరాజ్ఞైలాః దేవగంధర్వదానవాః ।

నాలం తే విప్రియం కర్తుం దీక్షితస్యేవ సాధవః ॥ 65.11 ॥

యేన రాజన్ హృతా సీతా తమన్వేషితుమర్హసి ।

మద్వితియో ధనుష్పాణిః సహాయైః పరమర్షిభిః ॥ 65.12 ॥

సముద్రం చ విచేష్యామః పర్వతాంశ్చ వనాని చ ।

గుహాశ్చ వివిధా ఘోరాః నదీః పద్మవనాని చ ॥ 65.13 ॥

దేవగంధర్వలోకాంశ్చ విచేష్యామస్సమాహితాః ।

యావన్నాధిగమిష్యామః తవ భార్యాపహారిణమ్ ॥ 65.14 ॥

న చేత్సామ్నా ప్రదాస్యన్తి పత్నీం తే త్రిదశేశ్వరాః ।

కోసలేంద్ర తతః పశ్చాత్ ప్రాప్తకాలం కరిష్యసి ॥ 65.15 ॥

శీలేన సామ్నా వినయేన సీతాం, నయేన న ప్రాప్యసి చేన్నరేంద్ర ।

తతస్సముత్పాదయ హేమపుంఖైః, మహేంద్రవజ్రప్రతిమైశ్శరాఘైః ॥ 65.16 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పంచషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే షట్షష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తం తథా శోకసంతప్తం విలపంతమనాథవత్ ।

మోహేన మహతాఽఽవిష్టం పరిద్యూనమచేతనమ్ ॥ 66.1 ॥ (2 సార్లు)

తతస్సామిత్రిరాశ్వాస్య ముహూర్తాదివ లక్షణః ।

రామం సంబోధయామాస చరణౌ చాభిషేడయన్ ॥ 66.2 ॥

మహతా తపసా రామ మహతా చాపి కర్మణా ।

రాజ్ఞా దశరథేనాఽసి లబ్ధోఽమృతమివామరైః ॥ 66.3 ॥

తవ చైవ గుణైర్బద్ధః త్వద్వియోగాన్మహీపతిః ।

రాజా దేవత్వమాపన్నః భరతస్య యథాశ్రుతమ్ ॥ 66.4 ॥

యది దుఃఖమిదం ప్రాప్తం కాకుత్స్థ న సహిష్యసే ।

ప్రాకృతశ్చాల్పసత్త్వశ్చ ఇతరః కస్సహిష్యతి ॥ 66.5 ॥

దుఃఖితో హి భవాన్ లోకాన్ తేజసా యది ధక్ష్యతే ।

ఆర్తాః ప్రజా నరవ్యాఘ్ర క్వ ను యాస్యన్తి నిర్హృతిమ్ ॥ 66.6 ॥

ఆశ్వసిహి నరశ్రేష్ఠ ప్రాణినః కస్య నాపదః ।

సంస్పృశంత్యగ్నివద్రాజన్ క్షణేన వ్యపయాంతి చ ॥ 66.7 ॥

లోకస్వభావ ఏవైషః యయాతిర్నహుషాత్మజః ।

గతశ్శక్రేణ సాలోక్యమ్ అనయంతం తమస్స్పృశత్ ॥ 66.8 ॥

మహర్షిర్యో వసిష్ఠస్తు యః పితుర్నః పురోహితః ।

అహ్ని పుత్రశతం జజ్ఞే తథైవాస్య పునర్హతమ్ ॥ 66.9 ॥

యా చేయం జగతాం మాతా దేవీ లోకనమస్కృతా ।

అస్యాశ్చ చలనం భూమేః దృశ్యతే సత్యసంశ్రవ ॥ 66.10 ॥

యౌ ధర్మౌ జగతాం నేత్రౌ యత్ర సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ।
ఆదిత్యచంద్రౌ గ్రహణమ్ అభ్యుపేతౌ మహాబలౌ ॥ 66.11 ॥

సుమహాన్త్యపి భూతాని దేవాశ్చ పురుషర్షభ ।
న దైవస్య ప్రముంచంతి సర్వభూతాని దేహినః ॥ 66.12 ॥

శక్రాదిష్వపి దేవేషు వర్తమానౌ నయానయౌ ।
శ్రూయేతే నరశార్దూల న త్వం శోచితుమర్హసి ॥ 66.13 ॥

నష్టాయామపి వైదేహ్యం హృతాయామపి చానఘ ।
శోచితుం నార్హసే వీర యథాన్యః ప్రాకృతస్తథా ॥ 66.14 ॥

త్వద్విధా న హి శోచంతి సతతం సత్యదర్శినః ।
సుమహాత్స్యపి కృచ్ఛేషు రామానిర్విణ్ణదర్శనాః ॥ 66.15 ॥

తత్త్వతో హి నరశ్రేష్ఠ బుద్ధ్యా సమనుచింతయ ।
బుద్ధ్యా యుక్తా మహాప్రాజ్ఞాః విజానంతి శుభాశుభే ॥ 66.16 ॥

అదృష్టగుణదోషాణామ్ అధ్రువాణాం తు కర్మణామ్ ।
నాన్తరేణ క్రియాం తేషాం ఫలమిష్టం ప్రవర్తతే ॥ 66.17 ॥

త్వమేవ హి పురా రామ మామేవం బహుశోఽన్వశాః ।
అనుశిష్యాద్ధి కో ను త్వామ్ అపి సాక్షాద్భృహస్పతిః ॥ 66.18 ॥

బుద్ధిశ్చ తే మహాప్రాజ్ఞ దేవైరపి దురన్వయా ।
శోకేనాభిప్రసుప్తం తే జ్ఞానం సంబోధయామ్యహమ్ ॥ 66.19 ॥

దివ్యం చ మానుషం చ త్వమ్ ఆత్మనశ్చ పరాక్రమమ్ ।
ఇక్ష్వాకువృషభావేక్ష్య యతస్య ద్విషతాం వధే ॥ 66.20 ॥

కిం తే సర్వవినాశేన కృతేన పురుషర్షభ ।
తమేవ త్వం రిపుం పాపం విజ్ఞాయోద్ధర్తుమర్హసి ॥ 66.21 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే షట్షష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే సప్తషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

పూర్వజోఽప్యుక్తమాత్రస్తు లక్ష్యణేన సుభాషితమ్ ।

సారగ్రాహీ మహాసారం ప్రతిజగ్రాహ రాఘవః ॥ 67.1 ॥ (2 సార్లు)

సన్నిగృహ్య మహాబాహుః ప్రవృత్తం కోపమాత్మనః ।
అవష్టభ్య ధనుశ్చిత్రం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ ॥ 67.2 ॥

కిం కరిష్యావహే వత్స క్వ వా గచ్ఛావ లక్ష్మణ ।
కేనోపాయేన పశ్యేయం సీతామితి విచింతయ ॥ 67.3 ॥

తం తథా పరితాపార్తం లక్ష్మణో రామమబ్రవీత్ ।
ఇదమేవ జనస్థానం త్వమన్వేషితుమర్హసి ।
రాక్షసైర్బహుభిః కీర్ణం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ॥ 67.4 ॥

సంతీహ గిరిదుర్గాణి నిర్దరాః కన్దరాణి చ ।
గుహాశ్చ వివిధా ఘోరాః నానామృగగణాకులాః ॥ 67.5 ॥

ఆవాసాః కిన్నరాణాం చ గంధర్వభవనాని చ ।
తాని యుక్తో మయా సార్థం త్వమన్వేషితుమర్హసి ॥ 67.6 ॥

త్వద్విధా బుద్ధిసమ్పన్నాః మహాత్మానో నరర్షభ ।
ఆపత్సు న ప్రకమ్పన్తే వాయువేగైరివాచలాః ॥ 67.7 ॥

ఇత్యుక్తస్తద్వనం సర్వం విచచార సలక్ష్మణః ॥ 67.8 ॥
క్రుద్ధో రామశృరం ఘోరం సన్దాయ ధనుషి క్షురమ్ ।

తతః పర్వతకూటాభం మహాభాగం ద్విజోత్తమమ్ ।
దదర్శ పతితం భూమౌ క్షతజార్ద్రం జటాయుషమ్ ॥ 67.9 ॥

తం దృష్ట్వా గిరిశృంగాభం రామో లక్ష్మణమబ్రవీత్ ।
అనేన సీతా వైదేహీ భక్షితా నాత్ర సంశయః ॥ 67.10 ॥

గృధ్రరూపమిదం రక్షః వ్యక్తం భవతి కాననే ।
భక్షయిత్వా విశాలాక్షీమ్ ఆస్తే సీతాం యథాసుఖమ్ ॥ 67.11 ॥

ఏనం వధిష్యే దీప్తాప్యైః ఘోరైర్బాణైరజిహ్మగైః ॥ 67.12 ॥

ఇత్యుక్త్యాభ్యపతద్గుధ్రం సన్దాయ ధనుషి క్షురమ్ ।
క్రుద్ధో రామస్సముద్రాంతాం కమ్పయన్నివ మేదినిమ్ ॥ 67.13 ॥

తం దీనం దీనయా వాచా సఫేనం రుధిరం వమన్ ।
అభ్యభాషత పక్షీ తు రామం దశరథాత్మజమ్ ॥ 67.14 ॥

యామోషధిమివాయుష్మన్ అన్వేషసి మహావనే ।
సా దేవీ మమ చ ప్రాణాః రావణేనోభయం హృతమ్ ॥ 67.15 ॥

త్వయా విరహితా దేవీ లక్ష్మణేన చ రాఘవ ।
హ్రీయమాణా మయా దృష్ట్వా రావణేన బలీయసా ॥ 67.16 ॥

సీతామభ్యవపన్నోఽహం రావణశ్చ రణే మయా ।

విధ్వంసితరథశ్చాత్ర పాతితో ధరణీతలే ॥ 67.17 ॥

ఏతదస్య ధనుర్భగ్నుమ్ ఏతదస్య శరావరమ్ ।

అయమస్య రథో రామ భగ్నసాంగ్రామికో మయా ॥ 67.18 ॥

అయం తు సారథిస్తస్య మత్పక్షనిహతో యుధి ॥ 67.19 ॥

పరిశ్రాంతస్య మే పక్షౌ చిత్త్వా ఖడ్గేన రావణః ।

సీతామదాయ వైదేహీమ్ ఉత్పపాత విహాయసమ్ ॥ 67.20 ॥

రక్షసా నిహతం పూర్వం న మాం హన్తుం త్వమర్హసి ॥ 67.21 ॥

రామస్తస్య తు విజ్ఞాయ బాష్పపూర్ణముఖస్తదా ।

ద్విగుణీకృతతాపార్తః సీతాసక్తాం ప్రియాం కథామ్ ॥ 67.22 ॥

గృధ్రరాజం పరిష్వజ్య పరిత్యజ్య మహద్దనుః ।

నిపపాతాఽవశో భూమౌ రురోద సహలక్ష్మణః ॥ 67.23 ॥

ఏకమేకాయనే దుర్గే నిశ్చ్యుతస్తం కథంచన ।

సమీక్ష్య దుఃఖితతరః రామస్సౌమిత్రిమబ్రవీత్ ॥ 67.24 ॥

రాజ్యాద్భ్రంశో వనే వాసః సీతా నష్టా ద్విజో హతః ।

ఈదృశీయం మమాలక్ష్మీః నిర్దహేదపి పావకమ్ ॥ 67.25 ॥

సమూర్ణమపి చేదద్య ప్రతరేయం మహేందధిమ్ ।

సోఽపి నూనం మమాలక్ష్మ్యా విశుష్కేతృరితాం పతిః ॥ 67.26 ॥

నాస్త్వభాగ్యతరో లోకే మత్తోఽస్మిన్ సచరాచరే ।

యేనేయం మహతీ ప్రాప్తా మయా వ్యసనవాగురా ॥ 67.27 ॥

అయం పితృవయస్యో మే గృధ్రరాజో జరాన్వితః ।

శేతే వినిహతో భూమౌ మమ భాగ్యవిపర్యయాత్ ॥ 67.28 ॥

ఇత్యేవముక్త్వా బహుశః రాఘవస్సహలక్ష్మణః ।

జటాయుషం చ పస్పర్శ పితృస్నేహం విదర్శయన్ ॥ 67.29 ॥

నికృతపక్షం రుధిరావసిక్తం, స గృధ్రరాజం పరిరభ్య రామః ।

క్య మైథిలీ ప్రాణసమా మమేతి, విముచ్య వాచం నిపపాత భూమౌ ॥ 67.30 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే సప్తషష్ఠితమస్తంభః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టషష్ఠితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాశ్మకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

రామస్సప్రేక్ష్య తం గృధ్రం భువి రాద్రేణ పాతితమ్ ।

సామిత్రిం మిత్రసమ్పన్నమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 68.1 ॥ (2 సార్లు)

మమాయం నూనమర్థేషు యతమానో విహంగమః ।

రాక్షసేన హతస్సంఖ్యే ప్రాణాంస్త్యక్ష్యతి దుస్త్యజాన్ ॥ 68.2 ॥

అయమస్య శరీరేఽస్మిన్ ప్రాణో లక్షణ విద్యతే ।

తథా హి స్వరహీనోఽయం విక్లవస్సముదీక్షతే ॥ 68.3 ॥

జటాయో యది శక్నోషి వాక్యం వ్యాహరితుం పునః ।

సీతామాఖ్యాహి భద్రం తే వధమాఖ్యాహి చాత్మనః ॥ 68.4 ॥

కిం నిమిత్తోఽహరత్ప్రీతాం రావణస్తస్య కిం మయా ।

అపరాధం తు యం దృష్ట్వా రావణేన హృతా ప్రియా ॥ 68.5 ॥

కథం తచ్చంద్రసంకాశం ముఖమాసీన్మనోహరమ్ ।

సీతయా కాని చోక్తాని తస్మిన్ కాలే ద్విజోత్తమ ॥ 68.6 ॥

కథం వీర్యః కథం రూపః కిం కర్మా స చ రాక్షసః ।

క్వ చాస్య భవనం తాత బ్రూహి మే పరిపృచ్ఛతః ॥ 68.7 ॥

తముద్వీక్ష్యాథ దీనాత్మా విలపంతమనంతరమ్ ।

వాచాతిసన్నయా రామం జటాయురిదమబ్రవీత్ ॥ 68.8 ॥

హృతా సా రాక్షసేన్ద్ఘేణ రావణేన విహాయసా ।

మాయామాస్థాయ విపులాం వాతదుర్దినసంకులామ్ ॥ 68.9 ॥

పరిశ్రాంతస్య మే తాత పక్షౌ ఛిత్వా స రాక్షసః ।

సీతామాదాయ వైదేహీం ప్రయాతో దక్షిణాం దిశమ్ ॥ 68.10 ॥

ఉపరుధ్యంతి మే ప్రాణాః దృష్టిర్భ్రమతి రాఘవ ।

పశ్యామి వృక్షాన్ సౌవర్ణాన్ ఉశీరకృతమూర్ధజాన్ ॥ 68.11 ॥

యేన యాతో ముహూర్తేన సీతామాదాయ రావణః ।

విప్రణష్టం ధనం క్షిప్రం తత్స్వామీ ప్రతిపద్యతే ॥ 68.12 ॥

విన్దో నామ ముహూర్తోఽయం స చ కాకుత్స్థ నాఽబుధత్ ।

త్వత్ప్రియాం జానకీం హృత్వా రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

ఝషవద్భుడిశం గృహ్య క్షిప్రమేవ వినశ్యతి ॥ 68.13 ॥

న చ త్వయా వ్యథా కార్యా జనకస్య సుతాం ప్రతి ।

వైదేహ్యో రంస్యసే క్షిప్రం హత్వా తం రాక్షసం రణే ॥ 68.14 ॥

అసమ్మూఢస్య గృధ్రస్య రామం ప్రత్యనుభాషతః ।
 ఆస్యాత్సుస్రావ రుధిరం మ్రియమాణస్య సామిషమ్ ॥ 68.15 ॥

పుత్రో విశ్రవసస్సాక్షాత్ భ్రాతా వైశ్రవణస్య చ ।
 ఇత్యుక్త్వా దుర్లభాన్ ప్రాణాన్ ముమోచ పతగేశ్వరః ॥ 68.16 ॥

బ్రూహి బ్రూహీతి రామస్య బ్రువాణస్య కృతాంజలేః ।
 త్వక్త్వా శరీరం గృధ్రస్య జగ్ముః ప్రాణా విహాయసమ్ ॥ 68.17 ॥

స నిక్షిప్య శిరో భూమౌ ప్రసార్య చరణౌ తదా ।
 విక్షిప్య చ శరీరం స్వం పపాత ధరణీతలే ॥ 68.18 ॥

తం గృధ్రం ప్రేక్ష్య తామ్రాక్షం గతాసుమచలోపమమ్ ।
 రామస్సుబహుభిర్దుఃఖైః దీనస్సామిత్రిమబ్రవీత్ ॥ 68.19 ॥

బహూని రక్షసాం వాసే వర్షాణి వసతా సుఖమ్ ।
 అనేన దండకారణ్యే విశీర్ణమిహ పక్షిణా ॥ 68.20 ॥

అనేకవార్షికో యస్తు చిరకాలసముత్థితః ।
 సోఽయమద్య హతశ్చేతే కాలో హి దురతిక్రమః ॥ 68.21 ॥

పశ్య లక్ష్మణ గృధ్రోఽయమ్ ఉపకారీ హతశ్చ మే ।
 సీతామభ్యవపన్నో వై రావణేన బలీయసా ॥ 68.22 ॥

గృధ్రరాజ్యం పరిత్యజ్య పితృపైతామహం మహత్ ।
 మమ హేతోరయం ప్రాణాన్ ముమోచ పతగేశ్వరః ॥ 68.23 ॥

సర్వత్ర ఖలు దృశ్యంతే సాధవో ధర్మచారిణః ।
 శూరాశ్చరణ్యాస్సామిత్రే తిర్యగ్యోనిగతేష్వపి ॥ 68.24 ॥

సీతాహరణజం దుఃఖం న మే సౌమ్య తథావిధమ్ ।
 యథా వినాశే గృధ్రస్య మత్కృతే చ పరస్తప ॥ 68.25 ॥

రాజా దశరథశ్రీమాన్ యథా మమ మహాయశాః ।
 పూజనీయశ్చ మాన్యశ్చ తథాఽయం పతగేశ్వరః ॥ 68.26 ॥

సామిత్రే హర కాష్ఠాని నిర్మథిష్యామి పావకమ్ ।
 గృధ్రరాజం దిధక్షామి మత్కృతే నిధనం గతమ్ ॥ 68.27 ॥

నాథం పతగలోకస్య చితామారోప్య రాఘవ ।
 ఇమం ధక్ష్యామి సామిత్రే హతం రాద్రేణ రక్షసా ॥ 68.28 ॥

యా గతిర్యజ్ఞశీలానామ్ ఆహితాగ్నేశ్చ యా గతిః ।
 అపరావర్తినాం యా చ యా చ భూమిప్రదాయినామ్ ॥ 68.29 ॥

మయా త్వం సమనుజ్ఞాతః గచ్ఛ లోకాననుత్తమాన్ ।
 గృధ్రరాజ మహాసత్త్వ సంస్కృతశ్చ మయా వ్రజ ॥ 68.30 ॥

ఏవముక్త్యా చితాం దీప్తామ్ ఆరోప్య పతగేశ్వరమ్ ।

దదాహ రామో ధర్మాత్మా స్వబంధుమివ దుఃఖితః ॥ 68.31 ॥

రామోఽథ సహసామిత్రః వనం గత్వా స వీర్యవాన్ ।

స్థూలాన్ హత్వా మహారోహీన్ అనుతస్తార తం ద్విజమ్ ॥ 68.32 ॥

రోహిమాంసాని చోత్కృత్య పేశీకృత్య మహాయశాః ।

శకునాయ దదౌ రామః రమ్యే హరితశాద్వలే ॥ 68.3 ॥

యత్తత్రైతస్య మర్త్యస్య కథయంతి ద్విజాతయః ।

తత్స్వర్గగమనం తస్య పిత్ర్యం రామో జజాప హ ॥ 68.34 ॥

తతో గోదావరీం గత్వా నదీం నరవరాత్మజౌ ।

ఉదకం చక్రతుస్తస్మై గృధ్రరాజాయ తావుభౌ ॥ 68.35 ॥

శాస్త్రదృష్టేన విధినా జలే గృధ్రాయ రాఘవౌ ।

స్నాత్వా తౌ గృధ్రరాజాయ ఉదకం చక్రతుస్తదా ॥ 68.36 ॥

స గృధ్రరాజః కృతవాన్ యశస్కరం, సుదుష్కరం కర్మ రణే నిపాతితః ।

మహర్షికల్పేన చ సంస్కృతస్తదా, జగామ పుణ్యాం గతిమాత్మనశ్శుభామ్ ॥ 68.37 ॥

కృతోదకౌ తావపి పక్షిసత్తమే, స్థిరాం చ బుద్ధిం ప్రణిధాయ జగ్మతుః ।

ప్రవేశ్య సీతాధిగమే తతో మనః, వనం సురేంద్రావివ విష్ణువాసవౌ ॥ 68.38 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టషష్ఠితమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యసోత్తమ ।

భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

శిరస్యంజలిమాధాయ కైకేయ్యానందవర్ధనః ।

బభాషే భరతో జ్యేష్ఠం రామం సత్యపరాక్రమమ్ ॥ 131.1 ॥ (2 సార్లు)

పూజితా మామికా మాతా దత్తం రాజ్యమిదం మమ ।

తద్దదామి పునస్తుభ్యం యథా త్వమదదా మమ ॥ 131.2 ॥

ధురమేకాకినా న్యస్తామ్ ఋషభేణ బలీయసా ।

కిశోరవద్గురుం భారం న వోఢుమహముత్సహే ॥ 131.3 ॥

వారివేగేన మహతా భిన్నస్సేతురివ క్షరన్ ।

దుర్బంధనమిదం మన్యే రాజ్యచ్ఛిద్రమసంవృతమ్ ॥ 131.4 ॥

గతిం ఖర ఇవాశ్వస్య హంసస్యేవ చ వాయసః ।

నాన్వేతుముత్సహే రామ తవ మార్గమరిందమ ॥ 131.5 ॥

యథా చారోపితో వృక్షః జాతశ్చాంతర్నివేశనే ।

మహాంశ్చ సుదురారోహః మహాస్కంధప్రశాఖవాన్ ॥ 131.6 ॥

శీర్యేత పుష్పితో భూత్వా న ఫలాని ప్రదర్భయన్ ।

తస్య నానుభవేదర్థం యస్య హేతోస్స రోప్యతే ॥ 131.7 ॥

ఏషోపమా మహాబాహూ త్వదర్థం వేత్తుమర్హసి ।

యద్యస్మాన్మనుజేంద్ర త్వం భక్తాన్ భృత్యాన్ శాధి హి ॥ 131.8 ॥

జగదద్యాభిషిక్తం త్వామ్ అనుపశ్యతు సర్వతః ।

ప్రతపంతమివాదిత్యం మధ్యాహ్నా దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.9 ॥

తూర్యసంఘాతనిర్వోహైః కాంచీనూపురనిస్సవైః ।

మధురైర్గీతశబ్దైశ్చ ప్రతిబుధ్యస్వ రాఘవ ॥ 131.10 ॥

యావదావర్తతే చక్రం యావతీ చ వసుంధరా ।

తావత్త్వమిహ సర్వస్య స్వామిత్వమనువర్తయ ॥ 131.11 ॥

భరతస్య వచశ్రుత్వా రామః పరపురంజయః ।

తథేతి ప్రతిజగ్రాహ నిషసాదాసనే శుభే ॥ 131.12 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ నిపుణాశ్మశ్రువర్ధకాః ।

సుఖహస్తాస్సుశీఘ్రాశ్చ రాఘవం పర్యుపాసత ॥ 131.13 ॥

పూర్వం తు భరతే స్నాతే లక్ష్మణే చ మహాబలే ।

సుగ్రీవే వానరేంద్రే చ రాక్షసేంద్రే విభీషణే ॥ 131.14 ॥

విశోధితజటస్నాతః చిత్రమాల్యానులేపనః ।

మహార్హవసనో రామః తస్థా తత్ర శ్రియా జ్వలన్ ॥ 131.15 ॥

ప్రతికర్మ చ రామస్య కారయామాస వీర్యవాన్ ।

లక్ష్మణస్య చ లక్ష్మీవాన్ ఇక్ష్యాకుకులవర్ధనః ॥ 131.16 ॥

ప్రతికర్మ చ సీతాయాః సర్వా దశరథస్త్రియః ।

ఆత్మనైవ తదా చక్రుః మనస్విన్యో మనోహరామ్ ॥ 131.17 ॥

తతో వానరపత్నీనాం సర్వాసామేవ శోభనమ్ ।

చకార యత్నాత్కౌసల్యా ప్రహృష్టా పుత్రలాలసా ॥ 131.18 ॥

తతశ్చత్రుఘ్నవచనాత్ సుమంత్రో నామ సారథిః ।

యోజయిత్వాఽభిచక్రామ రథం సర్వాంగశోభనమ్ ॥ 131.19 ॥

అర్కమండలసంకాశం దివ్యం దృష్ట్వా రథోత్తమమ్ ।

ఆరురోహ మహాబాహుః రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 131.20 ॥

సుగ్రీవో హనుమాంశ్చైవ మహేంద్రసదృశద్యుతీ ।

స్నాతౌ దివ్యనిభైర్వస్త్రైః జగ్మతుశ్శుభకుండలౌ ॥ 131.21 ॥

వరాభరణసంపన్నాః యయుస్తాశ్శుభకుండలాః ।

సుగ్రీవపత్న్యసీతా చ ద్రష్టుం నగరముత్సుకాః ॥ 131.22 ॥

అయోధ్యాయాం తు సచివాః రాజ్ఞో దశరథస్య యే ।

పురోహితం పురస్కృత్య మంత్రయామాసురర్థవత్ ॥ 131.23 ॥

అశోకో విజయశ్చైవ సుమంత్రశ్చైవ సంగతాః ।

మంత్రయన్ రామ వృద్ధ్యర్థమ్ ఋద్ధ్యర్థం నగరస్య చ ॥ 131.24 ॥

సర్వమేవాభిషేకార్థం జయార్హస్య మహాత్మనః ।

కర్తుమర్హథ రామస్య యద్యన్మంగళపూర్వకమ్ ॥ 131.25 ॥

ఇతి తే మంత్రీణస్సర్వే సందిశ్య తు పురోహితమ్ ।

నగరాన్నిర్యయుస్తార్థం రామదర్శనబుద్ధయః ॥ 131.26 ॥

హరియుక్తం సహస్రాక్షః రథమింద్ర ఇవానఘః ।

ప్రయయౌ రథమాస్థాయ రామౌ నగరముత్తమమ్ ॥ 131.27 ॥

జగ్రాహ భరతో రశ్మీన్ శత్రుఘ్నశ్చత్రమాదదే ।

లక్ష్మణో వ్యజనం తస్య మూర్ధ్ని సంపర్యవీజయత్ ॥ 131.28 ॥

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం జగ్రాహ పురతస్థితః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.29 ॥

ఋషిసంఘైస్తదాఽఽ కాశే దేవైశ్చ సమరుద్గతైః ।

స్తూయమానస్య రామస్య శుశ్రువే మధురధ్వనిః ॥ 131.30 ॥

తతశ్చత్రుంజయం నామ కుంజరం పర్వతోపమమ్ ।

ఆరురోహ మహాతేజాః సుగ్రీవః ప్లవగర్షభః ॥ 131.31 ॥

నవనాగసహస్రాణి యయురాస్థాయ వానరాః ।

మానుషం విగ్రహం కృత్వా సర్వాభరణభూషితాః ॥ 131.32 ॥

శంఖశబ్దప్రణాదైశ్చ దుందుభీనాం చ నిస్వనైః ।

ప్రయయౌ పురుషవ్యాఘ్రుః తాం పురీం హర్త్యుమాలినీమ్ ॥ 131.33 ॥

దదృశుస్తే సమాయాంతం రాఘవం సపురస్సరమ్ ।

విరాజమానం వపుషా రథేనాతిరథం తదా ॥ 131.34 ॥

తే వర్ధయిత్వా కాకుత్స్థం రామేణ ప్రతినందితాః ।

అనుజగ్ముర్మహాత్మానం భ్రాతృభిః పరివారితమ్ ॥ 131.35 ॥

అమాత్యైర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ తథా ప్రకృతిభిర్హితః ।

శ్రియా విరురుచే రామః నక్షత్రైరివ చంద్రమాః ॥ 131.36 ॥

స పురోగామిభిస్తూర్యైః తాలస్వస్తికపాణిభిః ।

ప్రవ్యాహరద్భిర్ముదితైః మంగళాని యయౌ వృతః ॥ 131.37 ॥

అక్షతం జాతరూపం చ గావః కన్యాస్తథా ద్విజాః ।

నరా మోదకహస్తాశ్చ రామస్య పురతో యయుః ॥ 131.38 ॥

సఖ్యం చ రామస్సుగ్రీవే ప్రభావం చానిలాత్మజే ।

వానరాణాం చ తత్కర్మ రాక్షసానాం చ తద్బలమ్ ।

విభీషణస్య సంయోగమ్ ఆచచక్షే చ మంత్రిణామ్ ॥ 131.39 ॥

శ్రుత్వా తు విస్మయం జగ్ముః అయోధ్యాపురవాసినః ॥ 131.40 ॥

ద్యుతిమానేతదాఖ్యాం రామో వానరసంవృతః ।

హృష్టపుష్టజనాకీర్ణామ్ అయోధ్యాం ప్రవివేశ హ ॥ 131.41 ॥

తతో హ్యభ్యుచ్చయన్ పారాః పతాకాస్తే గృహే గృహే ॥ 131.42 ॥

ఐక్ష్యాకాధ్యుషితం రమ్యమ్ ఆససాద పితుర్లుహమ్ ॥ 131.43 ॥

అథాబ్రవీద్రాజసుతః భరతం ధర్మిణాం వరమ్ ।

అర్థోపహితయా వాచా మధురం రఘునందనః ॥ 131.44 ॥

పితుర్భవనమాసాద్య ప్రవిశ్య చ మహాత్మనః ।

కౌసల్యాం చ సుమిత్రాం చ కైకేయామభివాద్య చ ॥ 131.45 ॥

యచ్ఛ మద్భవనం శ్రేష్ఠం సాశోకవనికం మహత్ ।
 ముక్తా వైడూర్యసంకీర్ణం సుగ్రీవాయ నివేదయ ॥ 131.46 ॥
 తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా భరతస్సత్యవిక్రమః ।
 పాణౌ గృహీత్వా సుగ్రీవం ప్రవివేశ తమాలయమ్ ॥ 131.47 ॥
 తతస్తైలప్రదీపాంశ్చ పర్యంకాస్తరణాని చ ।
 గృహీత్వా వివిశుః క్షిప్రం శత్రుఘ్నైరప్రచోదితాః ॥ 131.48 ॥
 ఉవాచ చ మహాతేజాః సుగ్రీవం రాఘవానుజః ।
 అభిషేకాయ రామస్య దూతానాజ్ఞాపయ ప్రభో ॥ 131.49 ॥
 సౌవర్ణాన్ వానరేంద్రాణాం చతుర్థాం చతురో ఘటాన్ ।
 దదౌ క్షిప్రం స సుగ్రీవః సర్వరత్నవిభూషితాన్ ॥ 131.50 ॥
 యథా ప్రత్యాపసమయే చతుర్థాం సాగరాంభసామ్ ।
 పూర్ణైర్ఘట్టైః ప్రతీక్షధ్వం తథా కురుత వానరాః ॥ 131.51 ॥
 ఏవముక్తా మహాత్మానః వానరా వారణోపమాః ।
 ఉత్పేతుర్గగనం శీఘ్రం గరుడా ఇవ శీఘ్రగాః ॥ 131.52 ॥
 జాంబవాంశ్చ హనూమాంశ్చ వేగదర్శి చ వానరాః ।
 ఋషభశ్చైవ కలశాన్ జలపూర్ణానథానయన్ ॥ 131.53 ॥
 నదీశతానాం పంచానాం జలం కుంభేషు చాహరన్ ॥ 131.54 ॥
 పూర్వాత్సముద్రాత్కలశం జలపూర్ణమథానయత్ ।
 సుషేణస్సత్త్వసంపన్నః సర్వరత్నవిభూషితమ్ ॥ 131.55 ॥
 ఋషభో దక్షిణాత్కర్ణం సముద్రాజ్జలమాహరత్ ।
 రక్తచందనశాఖాభిః సంవృతం కాంచనం ఘటమ్ ॥ 131.56 ॥
 గవయః పశ్చిమాత్తోయమ్ ఆజహర మహార్ణవాత్ ।
 రత్నకుంభేన మహతా శీతం మారుతవిక్రమః ॥ 131.57 ॥
 ఉత్తరాచ్ఛ జలం శీఘ్రం గరుడానిలవిక్రమః ।
 ఆజహర స ధర్మాత్మా నలస్సర్వగుణాన్వితః ॥ 131.58 ॥
 తతస్తైర్వానరశ్రేష్ఠైః ఆనీతం ప్రేక్ష్య తజ్జలమ్ ।
 అభిషేకాయ రామస్య శత్రుఘ్నస్సచివైస్సహ ।
 పురోహితాయ శ్రేష్ఠాయ సుహృద్భ్యశ్చ న్యవేదయత్ ॥ 131.59 ॥
 - శ్రీరామస్య పట్టాభిషేకమహోత్సవఘట్టః -
 తతస్స ప్రయతో వృద్ధః వసిష్ఠో బ్రాహ్మణైస్సహ ।
 రామం రత్నమయే పీఠే సహసీతం న్యవేశయత్ ॥ 131.60 ॥

వసిష్ఠో వామదేవశ్చ జాబాలిరథ కాశ్యపః ।

కాత్యాయనస్సయజ్ఞశ్చ గౌతమో విజయస్తథా ॥ 131.61 ॥

అభ్యషించన్నరవ్యాఘ్రం ప్రసన్నేన సుగంధినా ।

సలిలేన సహస్రాక్షం వసవో వాసవం యథా ॥ 131.62 ॥

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైః పూర్వం కన్యాభిర్మంత్రిభిస్తథా ।

యోధైశ్చైవాభ్యషించంస్తే సంప్రహృష్టాస్సనైగమైః ॥ 131.63 ॥

సర్వాషధిరపైర్దివ్యైః దైవతైర్నభసి స్థితైః ।

చతుర్భిర్లోకపాలైశ్చ సర్వైర్దేవైశ్చ సంగతైః ॥ 131.64 ॥

బ్రహ్మణా నిర్మితం పూర్వం కిరీటం రత్నశోభితమ్ ।

అభిషిక్తః పురా యేన మనుస్తం దీప్తతేజసమ్ ॥ 131.65 ॥

తస్యాన్వవాయే రాజానః క్రమద్వేనాభిషేచితాః ।

సభాయాం హేమక్లృప్తాయాం శోభితాయాం మహాజనైః ॥ 131.66 ॥

రత్నైర్నానావిధైశ్చైవ చిత్రితాయాం సుశోభనైః ।

నానారత్నమయే పీఠే కల్పయిత్వా యథావిధి ॥ 131.67 ॥

కిరీటేన తతః పశ్చాత్ వసిష్ఠేన మహాత్మనా ।

ఋత్విగ్భిర్బ్రాహ్మణైశ్చైవ సమయోక్త్యత రాఘవః ॥ 131.68 ॥

ఛత్రం తు తస్య జగ్రాహ శత్రుఘ్నః పాండురం శుభమ్ ।

శ్వేతం చ వాలవ్యజనం సుగ్రీవో వానరేశ్వరః ।

అపరం చంద్రసంకాశం రాక్షసేంద్రో విభీషణః ॥ 131.69 ॥

మాలాం జ్వలంతీం వపుషా కాంచనీం శతపుష్కరామ్ ।

రాఘవాయ దదౌ వాయుః వాసవేన ప్రచోదితః ॥ 131.70 ॥

సర్వరత్నసమాయుక్తం మణిరత్నవిభూషితమ్ ।

ముక్తాహారం నరేంద్రాయ దదౌ శక్రప్రచోదితః ॥ 131.71 ॥

ప్రజగుర్దేవగంధర్వాః నన్యతుశ్చాప్సరోగణాః ।

అభిషేకే తదర్హస్య తదా రామస్య ధీమతః ॥ 131.72 ॥

భూమిస్సస్యవతీ చైవ ఫలవంతశ్చ పాదపాః ।

గంధవంతి చ పుష్పాణి బభూవూ రాఘవోత్సవే ॥ 131.73 ॥

సహస్రశతమశ్వానాం ధేనూనాం చ గవాం తథా ।

దదౌ శతం వృషాన్ పూర్వం ద్విజేభ్యో మనుజర్షభః ॥ 131.74 ॥

త్రింశత్కోటిర్హిరణ్యస్య బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ పునః ।

నానాభరణవస్త్రాణి మహార్హాణి చ రాఘవః ॥ 131.75 ॥

అర్కరశ్మి ప్రతీకాశాం కాంచనీం మణివిగ్రహమ్ ।
 సుగ్రీవాయ స్రజం దివ్యాం ప్రాయచ్ఛన్మనుజర్షభః ॥ 131.76 ॥
 వైడూర్యమణిచిత్రే చ వజ్రరత్నవిభూషితే ।
 వాలిపుత్రాయ ధృతిమాన్ అంగదాయాంగదే దదౌ ॥ 131.77 ॥
 మణిప్రవరజుష్టం చ ముక్తాహారమనుత్తమమ్ ।
 సీతాయై ప్రదదౌ రామః చంద్రరశ్మి సమప్రభమ్ ॥ 131.78 ॥
 అరజే వాససీ దివ్యే శుభాన్యభరణాని చ ।
 అవేక్షమాణా వైదేహీ ప్రదదౌ వాయుసూనవే ॥ 131.79 ॥
 అవముచ్యాత్మనః కంఠాత్ హారం జనకనందినీ ।
 అవైక్షత హరీన్ సర్వాన్ భర్తారం చ ముహుర్ముహుః ॥ 131.80 ॥
 తామింగితజ్జస్సంప్రేక్ష్య బభాషే జనకాత్మజామ్ ।
 ప్రదేహి సుభగే హారం యస్య తుష్టాఽసి భామిని ॥ 131.81 ॥
 తేజో ధృతిర్యశో దాక్ష్యం సామర్థ్యం వినయో నయః ।
 పౌరుషం విక్రమో బుద్ధిః యస్మిన్నేతాని సర్వశః ।
 దదౌ సా వాయుపుత్రాయ తం హారమసితేక్షణా ॥ 131.82 ॥
 హనూమాంస్తేన హరేణ శుశుభే వానరర్షభః ।
 చంద్రాంశుచయగారేణ శ్వేతాభ్రేణ యథాఽచలః ॥ 131.83 ॥
 తతో ద్వివిదమైందాభ్యాం నీలాయ చ పరంతపః ।
 సర్వాన్ కామగుణాన్ వీక్ష్య ప్రదదౌ వసుధాధిపః ॥ 131.84 ॥
 సర్వవానరవృద్ధాశ్చ యే చాన్యే వానరేశ్వరాః ।
 వాసోభిర్భూషణైశ్చైవ యథార్హం ప్రతిపూజితాః ॥ 131.85 ॥
 విభీషణోఽథ సుగ్రీవః హనూమాన్ జాంబవాంస్తథా ।
 సర్వవానరముఖ్యాశ్చ రామేణాక్లిష్టకర్మణా ॥ 131.86 ॥
 యథార్హం పూజితాస్సర్వైః కామై రత్నైశ్చ పుష్కలైః ।
 ప్రహృష్టమనసస్సర్వే జగ్మురేవ యథాగతమ్ ॥ 131.87 ॥
 నత్వా సర్వే మహాత్మానం తతస్తే ప్లవగర్షభాః ।
 విసృష్టాః పార్థివేంద్రేణ కిష్కింధామభ్యుపాగమన్ ॥ 131.88 ॥
 సుగ్రీవో వానరశ్రేష్ఠః దృష్ట్వా రామాభిషేచనమ్ ।
 పూజితశ్చైవ రామేణ కిష్కిందాం పావ్రిశత్ పురీం ॥ 131.89 ॥
 విభీషణోఽపి ధర్మాత్మా సహ తైర్నైరృతర్షభైః ।
 లబ్ధ్వా కులధనం రాజా లంకాం ప్రాయాద్విభీషణః ॥ 131.90 ॥

స రాజ్యమఖిలం శాసన్ నిహతారిర్మహాయశాః ।

రాఘవః పరమోదారః శశాస పరయా ముదా ।

ఉవాచ లక్ష్మణం రామః ధర్మజ్ఞం ధర్మవత్సలః ॥ 131.91 ॥

అతిష్ఠ ధర్మజ్ఞ మయా సహేమాం, గాం పూర్వరాజాఽధ్యుషితాం బలేన ।

తుల్యం మయా త్వం పితృభిర్హతా యా, తాం యౌవరాజ్యే ధురముద్వహస్వ ॥131.92॥

సర్వాత్మనా పర్యనునీయమానః, యదా న సామిత్రిరుపైతి యోగమ్ ।

నియుజ్యమానోఽపి చ యౌవరాజ్యే, తతోఽభ్యషించద్భరతం మహాత్మా ॥ 131.93 ॥

పాండరీకాశ్వమేధాభ్యాం వాజపేయేన చాసకృత్ ।

అన్వైశ్చ వివిధైర్యజ్ఞైః అయజత్పార్థివర్షభః ॥ 131.94 ॥

రాజ్యం దశసహస్రాణి ప్రాప్య వర్షాణి రాఘవః ।

శతాశ్వమేధానాజహ్రే సదశ్వాన్ భూరిదక్షిణాన్ ॥ 131.95 ॥

ఆజానులంబబాహుస్సః మహాస్కంధః ప్రతాపవాన్ ।

లక్ష్మణానుచరో రామః పృథివీమన్వపాలయత్ ॥ 131.96 ॥

రాఘవశ్చాపి ధర్మాత్మా ప్రాప్య రాజ్యమనుత్తమమ్ ।

ఈజే బహువిధైర్యజ్ఞైః ససుహృత్ జ్ఞాతిబాంధవః ॥ 131.97 ॥

న పర్యదేవన్విధవా న చ వ్యాలకృతం భయమ్ ।

న వ్యాధిజం భయం వాఽపి రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.98 ॥

నిర్దస్యరభవల్లోకః నానర్థః కంచిదస్పృశత్ ।

న చ స్మ వృద్ధా బాలానాం ప్రేతకార్యాణి కుర్వతే ॥ 131.99 ॥

సర్వం ముదితమేవాసీత్ సర్వో ధర్మపరోఽభవత్ ।

రామమేవానుపశ్యంతః నాభ్యహింసన్ పరస్పరమ్ ॥ 131.100 ॥

ఆసన్ వర్షసహస్రాణి తథా పుత్రసహస్రిణః ।

నిరామయా విశోకాశ్చ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.101 ॥

రామో రామో రామ ఇతి ప్రజానామభవన్ కథాః ।

రామభూతం జగదభూత్ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి ॥ 131.102 ॥

నిత్యపుష్పా నిత్యఫలాః తరవస్కుంధవిస్తృతాః ।

కాలే వర్షీ చ పర్జన్యః సుఖస్పర్శశ్చ మారుతః ॥ 131.103 ॥

బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రా లోభవివర్జితాః ।

స్వకర్మసు ప్రవర్తంతే తుష్టాన్వైరేవ కర్మభిః ॥ 131.104 ॥

ఆసన్ ప్రజా ధర్మరతాః రామే శాసతి నాన్యతాః ।

సర్వే లక్షణసంపన్నాః సర్వే ధర్మపరాయణాః ॥ 131.105 ॥

దశవర్షసహస్రాణి దశవర్షశతాని చ ।

భ్రాతృభిస్సహితశ్రీమాన్ రామో రాజ్యమకారయత్ ॥ 131.106 ॥

ధన్యం యశస్య మాయుష్యం రాజ్ఞాం చ విజయావహమ్ ।

ఆదికావ్యమిదం త్వార్షం పురా వాల్మీకినా కృతమ్ ।

యః పఠేచ్ఛణ్ణయాల్లోకే నరః పాపాద్విముచ్యతే ॥ 131.107 ॥

పుత్రకామస్తు పుత్రాన్వై ధనకామో ధనాని చ ।

లభతే మనుజో లోకే శ్రుత్వా రామాభిషేచనమ్ ।

మహీం విజయతే రాజా రిపూంశ్చాప్యధితిష్ఠతి ॥ 131.108 ॥

రాఘవేణ యథా మాతా సుమిత్రా లక్ష్మణేన చ ।

భరతేనేవ కైకేయీ జీవపుత్రాస్తథా స్త్రియః ।

భవిష్యంతి సదానందాః పుత్రపౌత్రసమన్వితాః ॥ 131.109 ॥

శ్రుత్వా రామాయణమిదం దీర్ఘమాయుశ్చ విందతి ।

రామస్య విజయం చైవ సర్వమక్లిష్టకర్మణః ॥ 131.110 ॥

శృణోతి య ఇదం కావ్యమ్ ఆర్షం వాల్మీకినా కృతమ్ ।

శ్రద్ధధానో జితక్రోధః దుర్గాణ్యతితరత్యసౌ ॥ 131.111 ॥

సమాగమం ప్రవాసాంతే లభతే చాపి బాంధవైః ।

ప్రార్థితాంశ్చ వరాన్ సర్వాన్ ప్రాప్నుయాదిహ రాఘవాత్ ॥ 131.112 ॥

శ్రవణేన సురాస్పర్శే ప్రీయంతే సంప్రశృణ్వతామ్ ।

వినాయకాశ్చ శామ్యంతి గృహే తిష్ఠంతి యస్య వై ॥ 131.113 ॥

విజయేతి మహీం రాజా ప్రవాసీ స్వస్తిమాన్ వ్రజేత్ ।

స్త్రియో రజస్వలాశ్శ్రుత్వా పుత్రాన్ సూయురనుత్తమాన్ ॥ 131.114 ॥

పూజయంశ్చ పఠంశ్చేమమ్ ఇతిహాసం పురాతనమ్ ।

సర్వపాపాత్ ప్రముచ్యేత దీర్ఘమాయురవాప్నుయాత్ ॥ 131.115 ॥

ప్రణమ్య శిరసా నిత్యం శ్రోతవ్యం క్షత్రియైర్ద్విజాత్ ।

ఐశ్వర్యం పుత్రలాభశ్చ భవిష్యతి న సంశయః ॥ 131.116 ॥

రామాయణమిదం కృత్స్నం శృణ్వతః పఠతస్సదా ।

ప్రీయతే సతతం రామః సహి విష్ణుస్సనాతనః ॥ 131.117 ॥

ఆదిదేవో మహాబాహుః హరిర్నారాయణః ప్రభుః ।

సాక్షాద్రామో రఘుశ్రేష్ఠః శేషో లక్ష్మణ ఉచ్యతే ॥ 131.118 ॥

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృణుముత్తమం చ ।

శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥ 131.119 ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం, సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః, ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥ 131.120 ॥

ఏవమేతత్పురావృత్తమ్ ఆఖ్యానం భద్రమస్తు వః ।
ప్రవ్యాహరత విస్రజ్జం బలం విష్ణోః ప్రవర్ధతామ్ ॥ 131.121 ॥

దేవాశ్చ సర్వే తుష్యంతి గ్రహణాచ్ఛవణాత్తథా ।
రామాయణస్య శ్రవణాత్ తుష్యంతి పితరస్తథా ॥ 131.122 ॥

భక్త్యా రామస్య యే చేమాం సంహితామృషిణా కృతామ్ ।
తేఘయంతీహ చ నరాః తేషాం వాసస్త్రివిష్టపే ॥ 131.123 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే
శ్రీరామపట్టాభిషేకో నామ ఏకత్రింశదుత్తరశతతమస్సర్గః

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సృఖముత్తమం చ ।
శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥
శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోననప్తతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్సిద్ధ్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
ఆస్మృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।

క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।

అన్యాయశ్చాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రరవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మవాచ -

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।

ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।

అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్చయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ -

ఏవమస్త్వితి తాముక్త్వా, పునరాహ పితామహః ।

సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।

దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।

ప్రవిశ్యాత్ హృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహాది బాధనాత్ ॥ 11 ॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।

సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్శ్వే, కర్కటి నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికా భిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్సాదయ ఉత్సాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటిం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత,సిద్ధమంత్రః ।
గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్సర్గః**

అథ క్షమాప్తార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

